

SGP

SCHOUWEN-DUIVELAND

VERKIEZINGS- PROGRAMMA 2026-2030

Inhoud

Bouwen met vertrouwen	4	6. Financiën	32
1. Kernwaarden en drijfveren	6	7. Sociaal domein	34
2. Gemeentebestuur en ondersteuning	12	8. Onderwijs	42
3. Veiligheid	18	9. Sport, erfgoed en recreatie	46
4. Verkeer en vervoer	22	10. Volksgezondheid en duurzaamheid	52
5. Economie	26	11. Ruimte om te wonen	60

Bouwen met vertrouwen

Op 18 maart 2026 worden in heel Nederland nieuwe gemeenteraden gekozen. In Schouwen-Duiveland doen acht politieke partijen hieraan mee. Dat er iets te kiezen valt is een mooi democratisch principe. Echter het vertrouwen in de politiek staat bij veel Nederlanders onder druk.

De SGP Schouwen-Duiveland baseert zich in haar politieke werk op Gods Woord en de belijdenissen die daarop gegrond zijn. De Bijbel is richtinggevend, ongeacht tijd en plaats. Zij behoort verweven te zijn met en drager te zijn van het praktische handelen in de politiek. Kiezers weten waar we voor staan: Bijbels geïnspireerde politiek.

In dit verkiezingsprogramma komen de bekende thema's aan de orde: gemeentebestuur en ondersteuning, veiligheid, verkeer en vervoer, economie, financiën, sociaal domein, onderwijs, sport, erfgoed en recreatie, volksgezondheid en duurzaamheid en ruimte om te wonen.

Het aantal onderwerpen laat zien dat gemeentebestuurders en -vertegenwoordigers geacht worden zich over veel beleidsterreinen uit te spreken en verantwoordelijk te zijn. Per thema zijn deelonderwerpen benoemd met concrete punten. Het zijn punten die beschrijven wat we willen bewaren en waaraan we willen bouwen. Hiermee levert de SGP een inhoudelijke bijdrage aan het besturen van de gemeente. Ook dit werk is slechts een middel. Dat dit middel tot zegen van onze burgers mocht zijn. De Heere belooft de zegen als in de samenleving gehandeld wordt overeenkomstig Zijn Woord en Zijn geboden.

Dit verkiezingsprogramma heeft als titel Bouwen met Vertrouwen meegekregen. Hiermee doelen we niet alleen op fysieke woningbouw maar ook op het bouwen aan een beter sociaal domein, bouwen aan een goede en veilige leefomgeving, bouwen aan een toekomstbestendig eiland!

Met de SGP als betrouwbare partij en een partij die zijn vertrouwen op God stelt!

We bidden de Heere daarin om wijsheid voor alle bestuurders en inwoners en wensen dat Gods zegen op het bedrijven van politiek zoals hierboven beschreven, mag rusten.

Met vriendelijke groet,

Leendert de Bruine
[Lijsttrekker](#)

1. KERNWAARDEN EN DRIJFVEREN

De SGP is een christelijke partij. Wij baseren onze politieke visie op de Bijbel en de gereformeerde belijdenisgeschriften. Het christelijke geloof is betekenisvol en biedt een hoopvolle toekomst. Het biedt een moreel fundament voor het leven van mensen en voor de politiek. De SGP ziet de overheid als dienaar van God, die zich inzet voor het belang van de inwoners.

Liefde tot God en elkaar

Wij geloven dat God betrokken is op Zijn schepping en ook op ons eiland Schouwen-Duiveland. In Zijn algemene voorzienigheid zorgt Hij voor mensen, natuur en samenleving. Hij is de Bron van alle goed en stelt grenzen aan het kwaad. Vanuit die overtuiging willen wij politiek bedrijven.

God geeft ons Zijn goede en heilige geboden, waarvan Christus de kern samenvat: Heb God lief boven alles en je naaste als jezelf. Liefde is het hart van het christelijk geloof. Wij geloven dat een leven naar Bijbelse normen en waarden niet alleen tot zegen is voor het individu, maar ook voor ons eiland. Een samenleving waarin recht, zorg en verantwoordelijkheid centraal staan, draagt bij aan welzijn voor iedereen.

Daarom wil SGP Schouwen-Duiveland bouwen aan een gemeente waarin Gods Woord richting geeft aan beleid en besluitvorming. Wij zetten ons in voor een samenleving waarin mensen naar elkaar omzien, met bijzondere aandacht voor kwetsbaren, en waarin het gezin wordt erkend als hoeksteen van de samenleving. We willen zorgvuldig omgaan met natuur en ruimte, omdat wij rentmeesters zijn van Gods schepping. Ook streven we naar een betrouwbare overheid die rechtvaardig en transparant handelt. Zo bouwen we aan een Schouwen-Duiveland waarin ieder mens tot zijn recht komt, in afhankelijkheid van God en met liefde voor elkaar.

Concreet:

- We willen een gemeente waarin mensen respectvol met elkaar omgaan. Daarom stellen we een verbod op vloeken om een positieve en respectvolle sfeer te bevorderen.
- Prostitutie staat haaks op onze visie van trouw en duurzame relaties. De SGP wil geen bordelen of seksinrichtingen binnen de gemeentegrenzen. We zetten in op beleid dat menselijke waardigheid en veiligheid waarborgt.
- Voor gezondheid, leefbaarheid en woonplezier is het belangrijk dat horeca tijdig sluit. Ons streven is sluiting om middernacht, met ruimte voor ondernemers om eerder te sluiten. Dit draagt bij aan rust in woonwijken en een veilige uitgaansomgeving.
- Reclame-uitingen moeten passen bij de normen van fatsoen en respect. We willen geen aanstootgevende reclame in onze gemeente, zowel in de openbare ruimte als online

Liefde voor de dienst aan God

De SGP staat voor een overheid die het welzijn van alle inwoners wil dienen vanuit christelijke waarden en normen. Wij geloven dat godsdienstvrijheid en gewetensvrijheid fundamentele rechten zijn voor ieder mens. Tegelijk betekent dit dat niet alle godsdiensten dezelfde plaats en uitingsvorm hebben.

Onze Nederlandse geschiedenis en cultuur zijn diepgeworteld in het christendom. Democratie en rechtsstaat zijn onlosmakelijk verbonden met deze wortels. Dit besef willen wij levend houden. Vanuit deze overtuiging wil de SGP handelen: met respect voor iedereen, maar met een duidelijke koers die recht doet aan onze christelijke identiteit.

Concreet:

- De SGP wil het ambtsgebed (her)invoeren
- De gemeente werkt actief samen met kerken bij thema's zoals armoedebestrijding, eenzaamheid, zorg voor kwetsbaren en maatschappelijke opvang. Het netwerk en de betrokkenheid van kerken wordt benut om een betekenisvolle bijdrage te leveren
- We zijn terughoudend bij bouwplannen voor moskeeën
- Er worden geen versterkte gebedsoproepen vanaf minaretten toegestaan

Liefde voor de dag van God

God heeft in Zijn wijsheid een rustdag aan de mens gegeven. Die rustdag is bedoeld om God te eren, Hem te dienen en naar elkaar om te zien. De zondag is in de christelijke traditie de rustdag. Daarom is de SGP principieel tegen (sport)evenementen en winkelopenstelling op de eerste dag van de week. Het is een overheidstaak om te zorgen voor de randvoorwaarden van de zondagsrust ten behoeve van de inwoners.

Ook vanuit maatschappelijk en sociaal oogpunt is het goed om wekelijks een rustdag te hebben. Daardoor nemen ons welzijn en onze gezondheid toe. Het lokale economische leven en een sociale arbeidsmarkt kunnen niet zonder rust op zijn tijd. Daarnaast is het ook vanuit duurzaamheidsoogpunt goed om een dag rust en dus ook minder verkeer te hebben.

Concreet:

- Zondagsopenstelling van winkels en horeca minimaliseren. Wij willen het huidige beleid op Schouwen-Duiveland behouden.
- De SGP staat pal voor (kleine) winkeliers en werknemers die in de problemen komen door winkelopenstelling op zondag.
- Het uitgangspunt is dat er geen (sport)evenementen en kermissen zijn op zondag.

De overheid in dienst van God

De SGP is ervan overtuigd dat de overheid haar taak op de beste manier kan uitoefenen als zij aan Gods goede geboden gehoor geeft. Daardoor zal ook het maatschappelijke leven opbloeien. Overheidsgeld wordt daarom niet besteed aan zaken die in strijd zijn met de Bijbelse boodschap. Tegelijkertijd erkent de SGP de scheiding van kerk en staat, die inhoudt dat de overheid de zelfstandigheid van de kerk respecteert en dat de kerk geen politieke macht toekomt. De SGP streeft wel na dat het beleid van de overheid is gebaseerd op christelijke waarden.

Concreet:

- Doelstellingen en activiteiten van subsidieontvangers mogen niet in strijd zijn met de Bijbel
- Ook organisaties met een levensbeschouwelijke identiteit komen in aanmerking voor gemeentelijke subsidies
- De SGP is tegenstander van sport op zondag. Daarom willen wij dat er geen subsidie wordt verstrekt voor activiteiten op zondag. Zolang er nog subsidie voor activiteiten op zondag wordt verstrekt, streven we naar afbouw en vermindering van deze subsidie

Respect voor gestorvenen

De SGP is principieel voor begraven. In het graf rusten gestorvenen tot de wederkomst van Christus. De gemeente zorgt voor voldoende en gepaste gelegenheid om te begraven.

Concreet:

- De tarieven voor begraafrechten (algemeen graf) moeten op een vergelijkbaar niveau liggen met de kosten voor crematie. Zo wordt de keuze tussen begraven en cremeren niet uitsluitend een financiële afweging.
- Algemene begraafplaatsen worden goed onderhouden. De dienstverlening vanuit de gemeente rondom begrafenissen blijft op een hoog niveau.
- De gemeente maakt het mogelijk om grafrechten voor langer dan 30 jaar te kopen.
- De gemeente zorgt voor duidelijke communicatie richting nabestaanden. Belanghebbenden krijgen minimaal twee jaar de tijd om te reageren voordat tot ruiming wordt overgegaan. Dit waarborgt respect voor nabestaanden en voorkomt onverwachte situaties
- De SGP staat open voor natuurbegraven, mits dit gebeurt met respect voor natuur en landschap en binnen de geldende regelgeving.

Onderdak voor mensen in nood

De toegenomen instroom van vluchtelingen stelt de gemeente voor uitdagingen. De Bijbel geeft ons de opdracht om gastvrij te zijn voor vluchtelingen en mensen in nood. De opvang van statushouders moet tegelijk in balans zijn met rechtvaardige belangen van de eigen bevolking. Er wordt gezorgd voor plek voor statushouders en er wordt een beroep gedaan op de samenleving. Plaatselijke kerken kunnen hun steentje bijdragen in het omzien naar deze nieuwe inwoners. Vrijwilligers kunnen helpen met werk, school en vrijetijdsbesteding.

Concreet:

- We tonen christelijke barmhartigheid voor vluchtelingen en statushouders.
- De opvang van statushouders moet passen bij de aard en schaal van de gemeenschap.
- We stimuleren betrokkenheid van kerken en vrijwilligers bij de opvang en integratie van statushouders, bijvoorbeeld door hulp bij het vinden van werk, onderwijs en sociale activiteiten.
- Statushouders zo snel mogelijk laten participeren in de samenleving door middel van (vrijwilligers)werk.

Rentmeesterschap

God heeft de aarde aan de mens toevertrouwd om die te beheren en te onderhouden. Daarom is goed rentmeesterschap van groot belang. We willen zorgvuldig omgaan met natuurlijke hulpbronnen en zorg dragen voor de schepping, zonder deze uit te putten. Tegelijk erkennen we dat we een verantwoordelijkheid dragen voor onze leefomgeving en het klimaat en dat er maatregelen nodig zijn om problemen op te lossen. Bij de keuze van maatregelen willen we nuchter en zorgvuldig zijn, met oog voor hun werkelijke effect. Boeren spelen bij de uitvoering ervan een cruciale rol als beheerders van een groot deel van ons landschap.

Concreet:

- De gemeente betreft inwoners bij beleid rondom klimaat en duurzaamheid, zoals bij de uitvoering van de Regionale Energiestrategieën.
- Het accent ligt op de haalbare, betaalbare en realistische uitvoering van maatregelen gericht op de huidige energiedoelen, zonder de lat onnodig hoger te leggen.
- De gemeente stimuleert inwoners en bedrijven bij duurzame initiatieven, met een nuchtere aanpak waarin haalbaarheid en behoud van het karakteristieke landschap vooropstaan, terwijl we inzetten op innovatieve technieken.
- Bij klimaat- en milieubeleid gaat het om grote opgaven. Van belang is dat bewoners, bedrijven en boeren een evenredige bijdrage daaraan leveren, waarbij gelet wordt op realisme en praktische uitvoerbaarheid.

Ruimte voor verschil

De SGP streeft naar een samenleving waarin iedereen, ongeacht achtergrond of beperking, welkom is en zich gewaardeerd voelt. Vanuit Bijbelse naastenliefde zien we om naar kwetsbare mensen in hun situatie en bieden we ondersteuning waar nodig. Inclusie vraagt om wederzijds respect en ruimte voor verschil. De regenboog verwijst naar Gods goedheid en trouw en is daarom geen geschikt symbool voor activistisch diversiteitsbeleid. De gemeente speelt een verbindende en faciliterende rol, met aandacht voor toegankelijkheid en maatschappelijke betrokkenheid.

Concreet:

- De gemeente waarborgt dat niemand wordt gedwongen tegen het eigen geweten in te handelen; vrijheid van meningsuiting en geloofsvrijheid blijven leidende principes, en het huidige vlaggenprotocol op Schouwen-Duiveland wordt behouden
- De gemeente kiest voor een brede aanpak van inclusie, waarin aandacht is voor de hele samenleving zonder nadruk op specifieke groepen of thema's.
- Inclusiebeleid richt zich op toegankelijkheid van publieke gebouwen, digitale diensten en openbare ruimtes, zodat iedereen kan deelnemen aan de samenleving.
- Vrijwilligersorganisaties die zich inzetten voor kwetsbare mensen in knelsituaties, zoals ouderen, mensen met een beperking en jongeren met psychosociale problemen, krijgen gemeentelijke ondersteuning.
- De gemeente stimuleert initiatieven en evenementen die de samenleving verbinden en respectvol omgaan met onze basale christelijke normen en waarden.

2. GEMEENTEBESTUUR EN ONDERSTEUNING

Het gemeentebestuur richt zich op de samenleving en beoogt het welzijn en de belangen van haar inwoners te dienen. De overheid is immers Gods dienaar, de burger ten goede. Haar gezag ontleent zij niet aan de bevolking, maar heeft zij van God gekregen. De SGP streeft naar een gemeentebestuur dat dicht bij de inwoners staat, dat vraagt van raadsleden, bestuurders en ambtenaren een luisterend oor en vervolgens een actieve betrokkenheid op het geheel van de samenleving.

Interactie met de inwoners

Veel inwoners ervaren een kloof tussen het bestuur en de inwoner. Dat is zorgelijk, omdat de representativiteit van ons democratisch stelsel hierdoor onder druk komt te staan. De SGP vindt het daarom van groot belang dat deze kloof wordt overbrugd. Het gemeentebestuur is er immers voor de inwoner en niet andersom. Bestuurders moeten zorgvuldig luisteren en actief betrokken zijn bij het geheel van de samenleving. Daarbij is het gemeentebestuur allereerst verantwoordelijk voor het algemeen belang. Dat kan soms botsen met individuele belangen, maar juist dan is transparantie en eerlijkheid cruciaal.

De SGP ziet dat inwoners hun onvrede steeds vaker uiten over besluiten van de lokale overheid. Soms gebeurt dat op een respectvolle manier, maar helaas ook steeds vaker via persoonlijke aanvallen of bedreigingen richting politici. Deze ontwikkeling ondermijnt het gezag en de effectiviteit van de overheid. Juist bij complexe thema's zoals woningbouw, waar schaarse ruimte en tegenstrijdige belangen tot spanningen leiden, moeten bestuurders niet alleen luisteren, maar ook belangen zorgvuldig afwegen en keuzes duidelijk uitleggen. Zo versterken we wederzijds begrip en vertrouwen.

Concreet:

- Het gemeentebestuur zoekt actief contact met de inwoners en luistert naar gevoelens en argumenten. En zorgt hierdoor voor verbinding binnen Schouwen-Duiveland.
- Het gemeentebestuur stimuleert en ondersteunt maatschappelijke en particuliere initiatieven. Op Schouwen-Duiveland bieden we ruimte aan het zelf organiserend vermogen van de samenleving.
- Dorps-, stads- en wijkraden zijn belangrijk voor de verbinding tussen het gemeentebestuur en de kernen. De gemeente moet hen stimuleren en met hen samenwerken, maar wel in het oog houden dat deze raden niet democratisch gekozen zijn.
- Het opstellen van dorps- en wijkplannen is een goed middel om de kernen op Schouwen-Duiveland in positie te brengen. Wat de SGP betreft gaan we hiermee door. De uiteindelijke besluitvorming blijft echter een taak van de gemeenteraad, die democratisch gekozen is en daarmee gelegitimeerd om de eindafweging te maken.
- Schouwen-Duiveland is een divers eiland. Die verschillen mogen in het gemeentelijk beleid tot uiting komen. Dat kan leiden tot verschillende keuzes voor verschillende kernen.

Besturen mēt de samenleving

Het gemeentebestuur hoeft zijn publieke taak niet alleen uit te oefenen. Wat de inwoner zelf kan aanpakken, neemt de overheid niet over. Veiligheid, leefbaarheid en zorgaanbod vormen de kerntaken van de gemeente.

Concreet:

- Het gemeentebestuur is verantwoordelijk voor een goede uitvoering van zijn kerntaken. Ter bevordering van het draagvlak doet zij dit, voor zover mogelijk, in samenwerking met de samenleving.
- De gemeente stimuleert en ondersteunt maatschappelijke en particuliere initiatieven die bijdragen aan de behartiging van deze kerntaken.
- De gemeente stimuleert het zelf organiserend vermogen van inwoners en organisaties bij het realiseren van oplossingen binnen deze kerntaken.
- De gemeente bewaakt haar democratische legitimiteit, ook binnen samenwerkingsverbanden zoals veiligheidsregio's en omgevingsdiensten, en behoudt daarin een actieve rol. Zij stelt zich proactief op en voorkomt situaties waarin ze gepasseerd wordt door andere partijen.

Verbinden

Onze samenleving is heel gevarieerd. Er kunnen ontwikkelingen zijn die de veerkracht van de samenleving flink op de proef stellen. Het gemeentebestuur zet zich in voor vreedzaam samenleven en goede onderlinge verhoudingen in de maatschappij.

Concreet:

- Het gemeentebestuur is er voor alle inwoners.
- De gemeente zet zich in voor een veilige leefomgeving voor iedereen.
- De gemeente maakt zich sterk voor het beschermen en ondersteunen van de meest kwetsbaren.
- De gemeente zoekt naar verbindingen. Ze brengt initiatieven vanuit de samenleving bij elkaar, overbrugt verschillen en zorgt voor respect en uitwisseling tussen inwoners met uiteenlopende meningen en opvattingen.

Zichtbaarheid

De gemeente is de overheid die het dichtst bij de inwoner staat. Het gemeentebestuur is daarom zichtbaar, bekend en benaderbaar.

Concreet:

- De gemeente maakt werk van heldere communicatie en uitwisseling tussen besturen en inwoners.
- Informatieveiligheid en digitale bereikbaarheid van zowel de ambtelijke dienstverlening als het politieke proces moet continue worden gemonitord en op basis hiervan worden verbeterd.
- De gemeente moet de mensen die niet digitaal vaardig zijn zoveel mogelijk faciliteren en in elk geval de mogelijkheid bieden om een fysieke afspraak te maken.
- Het gemeentebestuur is zichtbaar en gemakkelijk vindbaar in de samenleving, door bijvoorbeeld werkbezoeken, een toegankelijke website en door te investeren in contacten met inwoners.

Integriteit

Het vertrouwen in publieke bestuurders wordt steeds vaker op de proef gesteld. Discussies over integriteit, soms terecht maar ook vaak op basis van geruchten, onduidelijkheid of wantrouwen, kunnen het gezag van bestuurders ondermijnen. Het is daarom belangrijk dat bestuurders niet alleen integer handelen, maar ook zichtbaar en overtuigend laten zien dat zij dat doen.

Concreet:

- Bestuurders zijn eerlijk, oprecht en transparant in hun handelen. Zij staan altijd open voor verantwoording richting inwoners en collega's.
- Het gemeentebestuur bespreekt periodiek de integriteit van politieke ambtsdragers en neemt waar nodig maatregelen om integriteit te waarborgen en te versterken.

Samenwerking zoeken

De uitdagingen waar gemeenten voor staan, houden zich niet aan gemeentegrenzen. Daarom is samenwerking met andere gemeenten en partners noodzakelijk. Tegelijkertijd zien we dat gemeenten niet langer het exclusieve publieke gezag hebben: de samenleving verandert en vraagt om een overheid die meebeweegt. Gemeenten zijn steeds vaker één van de spelers in een breed maatschappelijk netwerk.

Daarnaast zet de trend van schaalvergroting door. Dat vraagt om een zorgvuldige positiebepaling. Ook voor Schouwen-Duiveland geldt dat samenwerking belangrijk is, maar wel vanuit duidelijke uitgangspunten.

Concreet:

- De gemeente Schouwen-Duiveland waardeert de kracht van de samenleving en stimuleert maatschappelijke initiatieven. Het gemeentebestuur is actief in de netwerken van onze samenleving, vooral in het sociaal domein.
- Samenwerkingsvormen die het gemeentelijke karakter of de directe invloed van Schouwen-Duiveland aantasten, steunen we niet.
- Bij samenwerking die leidt tot schaalvergroting, zetten we in op behoud van de eigenheid van onze gemeenschap.
- Samenwerking moet duidelijke maatschappelijke én economische voordelen opleveren.

Bewaking van de identiteit

Onze gemeente heeft een uniek karakter dat haar onderscheidt van andere gemeentes. Inwoners voelen zich verbonden door lokale tradities, historie en identiteit, en zijn trots op hun stad of dorp. Het is belangrijk om deze eigenheid te koesteren en te beschermen, ook wanneer samenwerking met andere gemeenten noodzakelijk is.

Concreet:

- Samenwerking die tot schaalvergroting leidt, mag niet ten koste gaan van de eigenheid van onze gemeenschap van Schouwen-Duiveland. Deze eigenheid wordt actief beschermd en behouden. Daarom steunt de SGP geen samenwerkingsvormen die het lokale karakter van onze gemeente onder druk zetten of doen verdwijnen.
- Het gemeentebestuur zet zich in voor het versterken van lokale tradities en het gemeenschapsgevoel, zodat inwoners zich blijven herkennen in onze gemeente.
- Dorpen en wijken hebben een eigen identiteit die gerespecteerd moet worden. Een wijkgerichte aanpak staat voorop, waarbij inwoners actief betrokken worden bij het beleid en de uitvoering van plannen die hun directe leefomgeving beïnvloeden.

Verbonden in netwerken

Onze gemeente speelt een belangrijke rol in het netwerk van maatschappelijke organisaties. Als overheid hebben we een unieke verantwoordelijkheid, maar we zien ook de waarde van ruimte geven aan initiatieven vanuit de samenleving. Door samenwerking ontstaat een sterker en hechter netwerk waarin inwoners en organisaties tot hun recht komen.

Concreet:

- Onze gemeente neemt actief deel aan de netwerken van maatschappelijke organisaties en werkt samen om lokale uitdagingen aan te pakken.
- De gemeente erkent en ondersteunt de kracht van de samenleving door ruimte te geven aan initiatieven vanuit inwoners, kerken en verenigingen.
- Tegelijk blijft de gemeentelijke overheid zich bewust van haar unieke, door God gegeven, taak en autoriteit om recht en orde te handhaven en het algemeen belang te dienen.
- Het goed functioneren van stads-, dorps- en wijkraden wordt gestimuleerd. Zij zijn representatief voor hun achterban, hebben een duidelijke positie en worden serieus betrokken bij de vormgeving en uitvoering van beleid dat hun gebied betreft.
- Sustainable Development Goals (Duurzame Ontwikkelingsdoelen) zijn internationale doelen die gericht zijn op duurzame ontwikkeling en een rechtvaardige samenleving. Ze stimuleren samenwerking op thema's zoals armoedebestrijding en een gezonde leefomgeving. De SGP ziet het belang van deze thema's, maar vindt het onwenselijk dat onze gemeente zich zonder meer committeert aan deze VN-doelen. De nadruk op individuele rechten en vrijheden binnen de SDG's kan botsen met christelijke waarden, zoals het huwelijk. Daarom beschouwt de SGP de SDG's niet als richtlijn voor gemeentelijk beleid, maar hecht zij wel waarde aan zorg voor de naaste en goed rentmeesterschap.

3. VEILIGHEID

Veiligheid is een voorwaarde voor een goede samenleving. Inwoners willen veiligheid in hun huis, in hun wijk, in het verkeer, op school en op het werk. De zorg voor veiligheid is één van de kerntaken van de overheid. De politie draagt daarbij in de eerste plaats zorg voor de fysieke veiligheid. De gemeente draagt een grote verantwoordelijkheid voor het gevoel van veiligheid van alle inwoners. Maar veiligheid en 'je veilig voelen' is niet iets wat de gemeente alleen kan realiseren. Ook woningcorporaties, instellingen, ondernemers en inwoners zelf spelen een belangrijke rol in het bevorderen van een veilige leefomgeving, zowel thuis, op het werk als onderweg.

De SGP hecht veel waarde aan samenwerking om veiligheid te bevorderen. Door samen te werken met partners, vrijwilligers, inwoners en ondernemers kan het veiligheidsgevoel in onze gemeente worden verbeterd. Initiatieven die bijdragen aan het bestrijden van criminaliteit en overlast verdienen steun en waardering.

Preventie

De SGP vindt dat preventie en handhaving onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Preventieve maatregelen helpen problemen voorkomen, terwijl handhaving zorgt voor een veilige en rechtvaardige samenleving. De gemeente straalt daadkracht uit in haar beleid en communicatie. Vandalisme, overlast en geweld tegen hulpverleners worden niet getolereerd.

Concreet:

- Buurtpreventie, WhatsApp-groepen en AED-projecten worden actief gestimuleerd en ondersteund.
- Kinderen krijgen op basisscholen voorlichting over sociale veiligheid om een goede basis te leggen voor respectvol gedrag.
- Er is speciale aandacht voor jeugd en gezinnen met complexe problemen, met zorg op maat om escalaties te voorkomen.
- De gemeente bestrijdt overmatig alcohol- en drugsgebruik met voorlichting, controles en striktere handhaving van het alcoholverbod op straat.
- De samenwerking met de reclassering wordt versterkt, zodat ex-gedetineerden begeleiding krijgen bij wonen en werk, om terugval te voorkomen en hen een nieuwe kans te bieden.

Politie

Ook onze gemeente krijgt steeds meer te maken met ondermijnende criminaliteit. Drugsdelicten, woninginbraken, (auto)criminaliteit en criminele activiteiten op bedrijventerreinen verschuiven van de stad naar het platteland. De SGP wil de doelen van de Nationale Politie bundelen met gemeentelijke doelstellingen. Daardoor nemen de lokale mogelijkheden toe. Het is noodzakelijk om met alle partners samen te werken. De gemeente zorgt voor voldoende inzet van ambtenaren op het terrein van openbare orde en veiligheid.

Concreet:

- Wijkagenten zijn onmisbaar in de kernen/wijken. Ze zijn zichtbaar actief en betrokken. De gemeente zet zich in voor één wijkagent per 5.000 inwoners.
- De gemeente heeft minimaal één steunpunt per dorp/wijk (optioneel) waar inwoners de wijkagent kunnen spreken.
- De gemeente hanteert een streng drugsbeleid en staat geen coffeeshops toe.
- Er komt meer ruimte voor opsporing van lokale criminaliteit, in samenwerking met wijkagenten.
- De gemeente zet zich maximaal in voor het realiseren van korte aanrijtijden van politie, ambulance en brandweer.
- De aanrijtijden van hulpdiensten worden jaarlijks in de gemeenteraad besproken.
- Voordat iemand een vergunning krijgt, onderzoekt de gemeente of de aanvrager geen crimineel verleden heeft.

Boa's

Boa's (buitengewoon opsporingsambtenaren) mogen politietaken overnemen. De SGP vindt dat hun inzet vooral gericht is op taken die binnen hun bevoegdheden passen. Wanneer zij in de praktijk toch meer verantwoordelijkheid krijgen, moeten zij beschikken over de juiste middelen om hun werk veilig en effectief uit te voeren. Daarnaast moet de wijkagent voldoende tijd en ruimte hebben om zijn taken als agent goed uit te kunnen voeren.

Concreet:

- De taken van boa's blijven duidelijk afgebakend en binnen hun specifieke bevoegdheden. Politietaken blijven de verantwoordelijkheid van de politie.
- Als boa's in uitzonderlijke gevallen zwaardere verantwoordelijkheden krijgen, moet hun uitrusting hierop worden aangepast, zodat zij hun werk veilig kunnen doen.
- De gemeente zorgt voor goede begeleiding en ondersteuning van boa's, met oog voor hun veiligheid en de handhaving van openbare orde.
- De wijkagent moet voldoende tijd en middelen hebben om zich te richten op zijn kerntaken als politieagent.

Brandweer

Brandweer en ambulancezorg zijn belangrijke schakels in de zorg en veiligheid voor de inwoners. Er zijn regionale samenwerkingsverbanden, maar de gemeente moet volop aandacht aan dit thema blijven geven.

Concreet:

- Het gemeentebestuur houdt goed contact met brandweervrijwilligers en stimuleert indien nodig de werving van nieuwe vrijwilligers.
- Bij een ramp of crisis behoort de gemeente volledig voorbereid te zijn op haar taken. Voorbereiding, samenwerking en oefeningen verdienen daarom veel aandacht.
- De jeugdbrandweer moet voorzien blijven van een passende uitrusting.

Discriminatie en geweld

Ieder leven is intrinsiek waardevol. Daarom wijst de SGP geweld en discriminatie in elke vorm af. We hebben oog voor kwetsbare groepen en ondersteunen initiatieven die hun veiligheid vergroten. Daarbij verdient de aanpak van antisemitisme extra aandacht.

Concreet:

- Er blijft een meldpunt voor discriminatie en geweldsincidenten beschikbaar, zodat inwoners melding kunnen maken van onveilige situaties. Dit sluit aan bij het landelijke meldpunt, maar wordt lokaal actief onder de aandacht gebracht.
- Overlast in de woonomgeving door burens of verwarde personen neemt toe en kan snel escaleren. De gemeente zet passende acties in, zoals tijdige buurtbemiddeling.
- De SGP steunt een lokale aanpak tegen antisemitisme, in samenwerking met gemeente, politie en OM

4. VERKEER EN VERVOER

Verkeer en vervoer blijven voor de SGP op Schouwen-Duiveland belangrijke aandachtspunten. Het toenemende aantal auto's vraagt om slimme en toekomstbestendige oplossingen. De SGP wil doorgaande verkeersstromen zoveel mogelijk buiten de woonkernen houden om de leefbaarheid en veiligheid voor hun inwoners te waarborgen.

Openbaar vervoer speelt een cruciale rol en moet efficiënt en toegankelijk blijven, zodat kernen goed verbonden zijn. Daarbij moeten de mobiliteitshubs op Schouwen-Duiveland goed functioneren. De Hubs dragen bij aan duurzaamheid en gemak voor inwoners én toeristen. De SGP zet zich in om deze Hubs verder te versterken en waar nodig uit te breiden, zodat ze ook in de toekomst aansluiten bij de mobiliteitsbehoefte.

Daarnaast verdient fietsverkeer prioriteit, met veilige en goed onderhouden fietspaden én maatregelen om fietsen aantrekkelijker te maken, zoals voldoende stallingen en goede aansluitingen op OV-knooppunten.

De SGP vindt het belangrijk om goed in overleg te blijven met provincie en rijk over de Zeelandbrug. Wij willen nauw betrokken blijven bij de nieuwe plannen, zodat de bereikbaarheid van Schouwen-Duiveland ook op lange termijn gewaarborgd is.

Optimale doorstroom

Om de bereikbaarheid te vergroten pakt de gemeente actuele verkeersknelpunten met spoed aan, ook op de plekken waar autoverkeer stroopt.

Concreet:

- De SGP streeft naar een optimale ontsluiting en bereikbaarheid van ons eiland.
- De ontsluiting van Nieuwerkerk houdt onze aandacht totdat hier de genomen maatregelen naar wens blijken te zijn.
- De gemeente stimuleert inwoners om te fietsen. Ontbrekende schakels in het fietspadennet worden aangelegd.
- Supermarkten en grootwinkelbedrijven zorgen voor een veilige bevoorrading.
- De bestaande mobiliteitshubs op Schouwen-Duiveland blijven we versterken en waar nodig uitbreiden, zodat inwoners en toeristen eenvoudig kunnen overstappen tussen vervoersmiddelen.
- De SGP vindt het belangrijk om goed in overleg te blijven met provincie en rijk over de toekomst van de Zeelandbrug.
- Kwetsbare verkeersdeelnemers, zoals voetganger, fietsers krijgen voorrang bij de inrichtingen van wegen en kruispunten om hun veiligheid zoveel als mogelijk te waarborgen

Veiligheid

Verkeersveiligheid is voor de SGP heel belangrijk, want ieder leven telt. De inzet is altijd om de verkeersstromen zo te geleiden dat iedereen op een zo veilig mogelijke manier kan deelnemen aan het verkeer. De wegen naar en rond scholen hebben de speciale aandacht.

Concreet:

- We willen veilige fiets- en wandelroutes van en naar de scholen en andere belangrijke centra in de gemeente..
- De gemeente werkt samen met maatschappelijke organisaties, scholen en bedrijven om veilig verkeersgedrag te bevorderen.
- Te hard rijden in de wijk moet streng worden aangepakt.
- Kwetsbare verkeersdeelnemers, zoals voetgangers en fietsers, krijgen voorrang bij de inrichting van wegen en kruispunten om hun veiligheid zoveel als mogelijk te waarborgen.

Duurzaam vervoer

De SGP wil dat vervoer niet alleen goed geregeld is, maar ook zo schoon mogelijk. Daarom zetten we in op toekomstbestendige oplossingen zoals elektrisch vervoer, deelmobiliteit en een sterk openbaar vervoernetwerk. Samen werken we aan een gemeente die bereikbaar blijft én bijdraagt aan een beter milieu.

Concreet:

- We plaatsen (meer) laadpalen en snellaadpunten in de openbare ruimte om elektrisch vervoer te stimuleren.
- We werken samen met bedrijven en werknemers om duurzaam vervoer naar werklocaties mogelijk te maken. Denk aan plannen voor elektrische fietsen en scooters, collectief vervoer en slimme mobiliteitsoplossingen.
- We verbeteren de mogelijkheden voor deelauto's en deelfietsen, gekoppeld aan OV-knooppunten.
- We onderzoeken innovatieve concepten zoals 'smart mobility' om verkeersstromen slimmer en schoner te organiseren.
- In verschillende Europese landen rijdt er geen vrachtverkeer op zondag. De SGP wil dat Nederland dit voorbeeld volgt. Schouwen-Duiveland treedt op als pilotgemeente om deze maatregel te testen

5. ECONOMIE

De SGP zet zich in voor een gezonde economie die voorziet in ons levensonderhoud en bijdraagt aan het welzijn van de samenleving. Vanuit het Bijbelse rentmeesterschap zien we de verantwoordelijkheid om economische ontwikkeling in balans te laten zijn met zorg voor de schepping. Waar mogelijk streven we naar economische groei met circulaire middelen en duurzame oplossingen.

Lokale economie

De gemeente stimuleert economische ontwikkeling die past bij de lokale beroepsbevolking en maakt doordachte ruimtelijke keuzes om een goede balans te behouden tussen economie, milieu, wonen, werken en recreëren. Duurzaamheid en efficiënt ruimtegebruik staan centraal.

Concreet:

- De gemeente trekt bedrijven aan met werkgelegenheid die past bij de lokale beroepsbevolking. Ze maakt ruimtelijke keuzes met oog voor een goede balans tussen economie, milieu, wonen en werkgelegenheid. We zorgen voor goede communicatie tussen de gemeente en bedrijven.
- De gemeente blijft zich inzetten voor een positief vestigingsklimaat voor ondernemers, van ZZP'ers tot grote(re) bedrijven. De gemeente zet in op een zo efficiënt mogelijk benutten van beschikbare ruimte.
- Hoger bouwen wordt onder voorwaarden toegestaan, mits het geen afbreuk doet aan het landelijke karakter van de omgeving en zorgvuldig wordt ingepast in de ruimtelijke visie van de gemeente.

Economie van de toekomst

Het economisch leven ontwikkelt zich razendsnel en vraagt om flexibiliteit en vooruitdenken. Ondernemers moeten alert inspelen op veranderende marktomstandigheden en nieuwe trends. Het gemeentebestuur onderhoudt daarom regelmatig contact met het lokale bedrijfsleven om beleid waar nodig aan te passen. Nieuwe ontwikkelingen zoals kunstmatige intelligentie, digitalisering en regionalisering hebben grote invloed op arbeidsmarkt en bedrijfsleven. Regionaal afgestemd beleid en samenwerking tussen innovatieve bedrijven zijn hierbij cruciaal. De gemeente moet proactief inspelen op deze veranderingen en een ondersteunende rol vervullen.

Concreet:

- De gemeente blijft in constante dialoog met lokale bedrijven om snel en effectief in te kunnen spelen op veranderingen in de economie.
- Innovatie wordt gestimuleerd door het beschikbaar stellen van fondsen en faciliteiten.
- De gemeente trekt toekomstgerichte, innovatieve bedrijven aan door samen te werken binnen een regionaal beleid.
- Streekeconomie krijgt blijvende aandacht, zodat regionale producten en samenwerkingen verder kunnen floreren. De gemeente steunt de promotie van streekproducten.
- De gemeente ondersteunt en stimuleert circulaire initiatieven.

Zorg voor ondernemers, agrariërs en visserij

Zelfstandige ondernemers, familiebedrijven en het midden- en kleinbedrijf vormen de ruggengraat van onze lokale economie. De gemeente moet hen actief ondersteunen, faciliteren en betrekken bij besluitvorming. Dit kan door hen te voorzien van goede locaties, duidelijke regelgeving en eenvoudige procedures. Regels moeten ondernemers beschermen en reguleren, niet belemmeren.

Ook boeren, tuinders én vissers verdienen gemeentelijke steun. Zij zijn onmisbaar voor onze voedselvoorziening en leveren een waardevolle bijdrage aan natuurbeheer, landschapsbehoud en het behoud van onze maritieme tradities. De gemeente creëert ruimte voor deze bedrijven om economisch gezond te blijven en hanteert hierbij praktische en ondersteunende regelgeving.

Landbouw

De SGP staat pal voor boeren en tuinders. Zij zijn cruciaal voor onze voedselvoorziening, natuurbeheer en het behoud van ons landschap. De gemeente moet hen ondersteunen, niet belemmeren. Regelgeving moet helpen om bedrijven economisch gezond te houden.

Concreet:

- Beschikbaarheid van zoet water is essentieel. Schouwen-Duiveland moet leren van elders, zelf innovatieve oplossingen ontwikkelen en blijven investeren in de Living Labs. De aanleg van externe (zoet)water aanvoer mag geld kosten.
- De SGP staat kritisch tegenover het opofferen van goede landbouwgrond voor nieuwe natuur, binnendijkse zilte landbouw of aquacultuur.
- Inzetten op soepel beleid om boeren en tuinders te behouden voor ons eiland. Door praktische ondersteuning bij vergunningverlening en bedrijfsontwikkeling.
- Vrijgekomen gebouwen en woningen in het buitengebied moeten snel herbestemd worden om leegstand en verpaupering te voorkomen.
- Door veranderende markten is schaalvergroting nodig. Verruiming van agrarische bouwkvavels moet mogelijk zijn.

Visserij

De visserij is een belangrijk en karakteristiek onderdeel van Schouwen-Duiveland. Schelpdier- en kreeftenvisserij dragen bij aan onze economie.

Concreet:

- Samen met de sector inzetten op duurzame en gezonde visserij in Oosterschelde en Grevelingen.
- Bij aanpassingen van visserijwateren moeten de belangen van visserijsector meewegen.

Ondernemers

Zelfstandige ondernemers en het MKB zijn de ruggengraat van onze economie. Zij verdienen steun en ruimte om te groeien. Regels moeten beschermen en faciliteren, niet belemmeren.

Concreet:

- Een actieve bedrijfscontactfunctionaris die strategisch meedenkt en ondernemers ondersteunt.
- Stimuleren van werkgelegenheid voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt, o.a. via samenwerking met De Zuidhoek.
- Regels zijn eenduidig en gericht op bescherming, niet op belemmering van ondernemerschap.
- Regels worden frequent gescreend en indien onnodig geschrapt.
- Lokale lasten blijven beperkt.
- Lokale ondernemers financiële ademruimte geven

Visie op de arbeidsmarkt

De SGP wil de lokale economie stimuleren om werkgelegenheid voor onze inwoners te creëren. Daarom verwacht de SGP van de lokale bedrijven dat zij hun maatschappelijke verantwoordelijkheid hierin nemen. De nieuwe economie van winkelen via internet en robotisering vraagt om een bezinning op arbeid. Belangrijk is om zowel betaald als niet-betaald werk te waarderen. De SGP vindt zorg, ondersteuning en vrijwilligerswerk essentieel voor het goed functioneren van de samenleving. Daarom moet het gestimuleerd en meer gewaardeerd worden.

Concreet:

- De gemeente heeft grote waardering voor onbetaald werk zoals vrijwilligerswerk en mantelzorg en brengt dit ook tot uitdrukking.
- Voldoende werkgelegenheid voor alle opleidingsniveaus, jongeren en schoolverlaters.
- Inzetten op samenwerking met de sociale dienst en UWV bij het vervullen van vacatures.
- De gemeente stimuleert ondernemers om mensen met afstand tot de arbeidsmarkt en mensen die re-integreren, passend werk aan te bieden.
- Arbeidsmigratie mag geen gemakkelijke oplossing zijn voor tekorten op de arbeidsmarkt zolang een groot aantal Nederlanders nog in de bijstand zit. De gemeente zet in op het activeren van werkzoekenden uit de eigen regio.

6. FINANCIËN

De gemeente voert een verantwoord financieel beleid en zorgt ervoor dat inkomsten en uitgaven in balans blijven. Dit waarborgt een stabiele reservepositie en voorkomt onverwacht stijgende lasten voor inwoners. De SGP zet zich in voor een solide financiële basis, waarbij uitgaven zorgvuldig worden afgewogen en doelmatig worden besteed. Hoewel de gemeente steeds meer taken van het Rijk krijgt toebedeeld, blijven de bijbehorende financiële middelen vaak achter. Dit vraagt om scherpe prioritering en een efficiënte inzet van middelen, zodat essentiële voorzieningen gewaarborgd blijven zonder de lokale lasten onnodig te verhogen. De SGP pleit voor een eerlijke verdeling van middelen vanuit het Rijk en zet zich in voor financiële transparantie en verantwoord bestedingsbeleid.

Transparantie

De SGP streeft naar maximale transparantie, ook op financieel gebied. Transparant zijn betekent inzicht geven in de financiële mogelijkheden. Maar ook duidelijk zijn in de verantwoording van de bestede financiële middelen. De risicoparagraaf is een essentieel onderdeel van deze verantwoording. Het gaat om belastinggeld dat merendeels wordt opgebracht door inwoners. Het vertrouwen van burgers in de manier waarop de gemeente met haar financiële middelen omgaat, is ook van betekenis voor de bereidheid tot het betalen van gemeentelijke belastingen en heffingen.

Concreet:

- De gemeente publiceert jaarlijks een overzicht van de financiële situatie, zodat inwoners inzicht krijgen in de beschikbare middelen.
- Alle bestedingen worden duidelijk verantwoord, met een overzicht van waar en hoe het geld wordt besteed.
- De risicoparagraaf wordt altijd meegenomen in de begroting, zodat mogelijke financiële risico's inzichtelijk zijn voor alle betrokkenen.

Financieel beleid

De SGP streeft naar een heldere, overzichtelijke en degelijke begroting.

Concreet:

- De gemeente heeft een structureel sluitende begroting.
- Lenen kost geld. Aflossen van leningen dient op ratio te geschieden.
- Bij belastingverhoging wil de SGP terughoudendheid betrachten.
- Tarieven van rioolrecht, afvalstoffenheffing etc. zijn kostendekkend.
- Tarieven voor de begraafrechten behoeven niet kostendekkend te zijn, zodat iedereen grafrechten kan kopen.
- Kwijtschelding van gemeentelijke belastingen voor inwoners die van een laag inkomen moeten rondkomen.
- Uitgaven worden verantwoord besteed aan de juiste doelen, tegen een prijs die niet hoger is dan noodzakelijk. Het opbouwen van reserves is geen doel op zich, maar er moet wel gespaard worden om eventuele tegenvallers op te vangen.

7. SOCIAAL DOMEIN

De SGP wil opkomen voor de zwakkeren in de samenleving. Wij zien om naar mensen in kwetsbare omstandigheden. Zij krijgen vanuit Bijbelse naastenliefde zorg en ondersteuning of zelfs bescherming. Kerken, scholen en andere maatschappelijke instellingen betrekken we intensief bij het gemeentelijke beleid in het sociaal domein.

Toegang

De toegang tot sociaal domein is een belangrijk onderdeel van het sociaal domein. Dit is het visitekaartje van de gemeente, maar ook de poort naar goede en passende hulp.

Concreet:

- De toegang is laagdrempelig en procedures zijn voor iedereen goed te doorlopen.
- Doorontwikkeling van de toegang op gebied van IT is belangrijk om procedures voor inwoners te versimpelen en procedures te verkorten.
- Zorgvragers hebben keuzevrijheid. Zo wordt er rekening gehouden met de levensovertuiging van onze inwoners
- Ruimte voor maatwerk is van essentieel belang. Medewerkers in de toegang moeten voldoende toegerust zijn om maatwerk toe te passen.

Welzijn, jeugd- en jongerenwerk

In het sociaal domein zijn veel vrijwilligersorganisaties actief, vaak verbonden aan kerken of maatschappelijke organisaties. De SGP is kritisch over de trend om taken op het gebied van welzijn aan te besteden aan één partij, omdat kleinere vrijwilligersinitiatieven die uit de samenleving voortkomen, daarmee weggedrukt worden.

Concreet:

- Jeugd- en jongerenwerk krijgen ondersteuning. Maatschappelijke organisaties en kerken geven we de ruimte om dit op hun eigen manier in te vullen.
- De gemeente zet in op een toegankelijk naschools aanbod voor alle kinderen en jongeren op het eiland ter bevordering van de algemene ontwikkeling en mentale- en fysieke gezondheid.
- De gemeente bevordert het werk van maatschappelijke organisaties die actief zijn op het gebied van armoedebestrijding, begeleiding van statushouders, schuldhulpverlening en het tegengaan van eenzaamheid. Voorbeelden daarvan zijn de Voedselbank, de Ruilwinkel, stichting Schuldhulpmaatje, de NPV, het Leger des Heils en Vluchtelingenwerk.
- Een betrokken en kritische adviesraad Sociaal Domein krijgt de nodige ondersteuning.

Jeugdhulp

Jongeren hebben het nodig om veilig te kunnen opgroeien tot burgers. Ze moeten vanuit een gezond verantwoordelijkheidsbesef volop meedoen in de samenleving. Hoewel het aantal kinderen en jongeren in Nederland gelijk blijft, nemen de kosten voor jeugdhulp in veel gemeenten toe. Dat vraagt van gemeenten om kritisch keuzes te maken bij de inzet van hun budget.

Concreet:

- We zetten in op een laagdrempelig en toegankelijk Centrum voor Jeugd en Gezin voor ouders. Het CJG is onderdeel van de lokale toegang tot jeugdhulp (sociaal team, wijkteam, jeugd- en gezinsteam). Deze teams bieden zelf ook hulp en brengen één gezin – één plan – één regisseur in de praktijk. Ze bieden hulp met oog op het hele gezin.
- De gemeente stuurt erop dat de kosten voor jeugdhulp niet hoger zijn dan het beschikbare budget, ervan uitgaand dat er komende jaren structureel extra budget voor jeugdhulp vanuit het rijk komt.
- De gemeente zet in op preventie van (vecht)scheidingen door onder andere relatietherapie voor ouders ter beschikking te stellen.
- De gemeente zet zich ervoor in dat zoveel mogelijk kinderen thuis kunnen opgroeien en dat uithuisplaatsing alleen als uiterst middel wordt ingezet.
- Voor jongeren die niet thuis kunnen wonen, wordt een zo 'thuis' mogelijke oplossing gezocht, in een pleeggezin of in een gezinshuis.
- De gemeente staat in goed contact met pleegouders en gezinshuisouders, en steunt hen in het belangrijke werk dat ze doen.
- Specialistische jeugdhulp is beschikbaar voor kinderen en jongeren. De gemeente werkt in Zeeland samen met de andere gemeenten om deze specialistische hulp te kunnen bieden. Ze probeert de administratieve lasten voor aanbieders van specialistische hulp te beperken.
- De gemeente is verantwoordelijk voor de aanpak van kindermishandeling en huiselijk geweld. Ze ziet erop toe dat meldingen bij Veilig Thuis op juistheid worden onderzocht. Indien nodig zet de gemeente hulpverlening in.
- De gemeente houdt toezicht op goed feitenonderzoek bij de uitvoering van jeugdbeschermingsmaatregelen door een gecertificeerde instelling.
- De gemeente controleert actief op fraude en hoge winsten van zorginstellingen
- De gemeente spant zich in om ervoor te zorgen dat er geen of hooguit beperkte wachtlijsten zijn bij zorgaanbieders die complexe problemen bij kinderen en jongeren behandelen.
- Jongvolwassenen met een licht verstandelijke beperking dreigen tussen wal en schip te vallen. De samenleving wordt voor hen te ingewikkeld. Snellere en betere samenwerking tussen school, zorgaanbieder en gezin is nodig om te zien welke hulp en ondersteuning nodig is. Zelfdoding is doodsoorzaak nummer 1 onder jongeren. De gemeente gaat actief aan de slag met uitvoering van de Wet integrale suïcidepreventie.
- De gemeente spant zich ervoor in dat bij eventuele wachtlijsten de kinderen en jongeren wel (op andere wijze) hulp krijgen.

Zorg en welzijn (wmo), ondersteuning vrijwilligers en mantelzorgers

De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) legt veel verantwoordelijkheid neer bij de burgers. De zorg is bedoeld voor (kwetsbare) medeburgers en hun leefomgeving. Daarbij biedt de gemeente ondersteuning, begeleiding en verzorging aan huis. Vrijwilligers en mantelzorgers zijn van onschatbare waarde. De SGP vindt het belangrijk dat de gemeente de taak in de Wmo om vrijwilligers en mantelzorgers te ondersteunen, concreet en serieus invult. De SGP pleit voor een ruimhartig beleid binnen de financiële kaders. Er moeten voorwaarden worden geschapen zodat de burger zijn eigen verantwoordelijkheid neemt en solidair is met mensen met een handicap, psychische klachten en/of een langdurige zorgbehoefte.

Concreet:

- Het aantal ouderen op Schouwen-Duiveland zal verder stijgen. Dit verdient een investering in onder meer dementie-vriendelijk beleid, mantelzorgers en de afstemming tussen ziekenhuiszorg en de verpleging & verzorging. Hulp en ondersteuning voor onze ouderen blijven toegankelijk.
- De SGP wil keuzevrijheid zodat de burger de hulp kan kiezen die past bij zijn levensovertuiging.
- De sociale wijkteams zijn laagdrempelig en toegankelijk. Ze staan dicht bij de burger en kunnen direct ondersteuning en hulp bieden.
- Vrijwilligerswerk en mantelzorg blijven we stimuleren en ondersteunen
- De gemeente zet actief in op innovatie en digitalisering in de zorg om de zorgkosten te drukken. Daarbij moet nadrukkelijk aandacht zijn voor de persoonlijke aandacht die hoort bij het bieden van zorg.
- De gemeente zet in op actuele data om trends te ontdekken en te doorbreken, gesprekken met zorgaanbieders te ondersteunen en overschrijdingen zo vroeg mogelijk in te schatten, zodat er bijgestuurd kan worden.
- De gemeente ondersteunt initiatieven tegen eenzaamheid en is er zelf met haar maatschappelijke partners alert op: niemand hoeft eenzaam te zijn.
- Palliatieve terminale zorg (zoals bijvoorbeeld plaatsvindt in Hospice Kaaskenshuis) verdient de warme belangstelling en steun van de gemeente.

Werk, inkomen en arbeidsmarkt

Voor de SGP is betaald en onbetaald werk gelijkwaardig. Niet alleen betaald werk is waardevol. Zorg, ondersteuning en vrijwilligerswerk waardeert en stimuleert de partij als even nuttige maatschappelijke bijdragen. De arbeidsparticipatie moet dan ook niet met allerlei regelingen worden opgevoerd. Wel is iedereen zelf verantwoordelijk voor zijn inkomen.

De SGP heeft een groot hart voor mensen die door omstandigheden niet kunnen werken. Mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt (langdurig werklozen, gehandicapten, bijstandsgerechtigden) worden door de gemeente actief geholpen. Daarbij werkt de gemeente nauw samen met werkgevers in de gemeente en regio en met de sociale werkvoorziening De Zuidhoek. Als werken onmogelijk is of als er geen werk te vinden is, moet de gemeente in een inkomen voorzien. Een uitkering is dus een vangnet, geen hangmat.

Wij willen de lokale economie stimuleren om een sociale arbeidsmarkt met werk voor onze inwoners te creëren. Daarom verwachten wij van onze lokale bedrijven dat zij hun maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen.

Concreet:

- De gemeente organiseert samen met het onderwijs en het bedrijfsleven leerwerktrajecten en/of leerwerkplekken, waar jongeren en ouderen werkervaring kunnen opdoen. De gemeente blijft een goede aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt initiëren, stimuleren en ondersteunen. De praktijkopleidingen en praktijkroutes worden verder uitgebreid naar behoefte van het bedrijfsleven. Gedacht kan worden aan de richtingen techniek, IT en zorg.
- Maatschappelijke participatie is belangrijk voor de eigenwaarde en toekomstkansen van uitkeringsgerechtigden. Van burgers die een uitkering ontvangen, mag een 'tegenprestatie' verwacht worden. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van vrijwilligerswerk of een werkervaringsplek.
- De Zuidhoek als sociale werkvoorziening is belangrijk. De gemeente faciliteert/ondersteunt de Zuidhoek in de transformatie naar een sociaal ontwikkelbedrijf.
- De gemeente zet in op innovatie en creatieve manieren om de afstand tot de arbeidsmarkt te verkleinen, bijvoorbeeld werknemerschapstrainingen en job coaches. Hierbij is goed overleg met het bedrijfsleven essentieel.
- De gemeente geeft als werkgever en opdrachtgever het goede voorbeeld. Binnen de gemeentelijke organisatie moeten voldoende mensen werken met een garantiebanaan. Bij een gemeentelijke opdracht vraagt de gemeente van opdrachtnemers dat ze ook een deel van het werk door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt laten uitvoeren.
- De gemeente zet in op vroegsignalering om (grotere) schulden te voorkomen. Schuldhulpverlening is persoonlijk en betrokken. De gemeente maakt gebruik van schuldhulpmaatjes.
- De gemeente voert een ruimhartig minimabeleid. Actieve armoedebestrijding, kwijtschelding van gemeentelijke belastingen, ruimhartige verlening van bijzondere bijstand en ziektekostenverzekering voor minima behoren tot de mogelijkheden.
- Onbetaald werk, zoals vrijwilligerswerk en mantelzorg, verdient een grotere waardering. Alleenstaanden met jonge kinderen of mensen met een zieke partner krijgen vrijstelling van de sollicitatieplicht.
- De gemeente kan armoedeval voorkomen door werken financieel aantrekkelijker te laten zijn dan een uitkering.

8. ONDERWIJS

Goed onderwijs is essentieel voor de ontwikkeling van onze inwoners en de samenleving als geheel. Het Rijk is verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs, maar de gemeente speelt een belangrijke rol in het scheppen van randvoorwaarden. Denk aan passend onderwijs, leerlingenvervoer, onderwijshuisvesting en het tegengaan van onderwijsachterstanden. De SGP hecht veel waarde aan betrokkenheid bij lokaal onderwijs in alle kernen, waarbij de vrijheid van onderwijs absoluut leidend blijft.

Onderwijshuisvesting

De gemeente is verantwoordelijk voor de bekostiging van (vervangende) nieuwbouw en uitbreiding van scholen. Goede huisvesting biedt een gezonde en veilige leeromgeving en sluit aan bij de behoeften van scholen en leerlingen.

Concreet:

- Zorg voor een structurele afstemming tussen schoolbesturen en gemeente bij de uitvoering van het IHP, zodat huisvesting blijft aansluiten op passend onderwijs en efficiënt leerlingenvervoer.
- De gemeente zorgt voor een structureel en zorgvuldig overleg over mogelijke samenwerking of fusie van scholen, waarbij de belangen van kinderen, ouders, schoolbesturen en andere betrokkenen evenwichtig worden meegewogen.
- Duurzame en energiezuinige schoolgebouwen zijn een prioriteit; renovatie is een volwaardig alternatief voor nieuwbouw.
- Huisvesting wordt aangepast waar nodig om passend onderwijs te ondersteunen.
- Ventilatie en binnenklimaat krijgen structureel aandacht.

Onderwijsachterstanden tegengaan

De gemeente biedt speciale programma's aan om kinderen met een onderwijsachterstand te helpen. Ze krijgt daar ook geld van het Rijk voor. De SGP wil laaggeletterdheid en taalachterstanden effectief aanpakken. Het bevorderen van leesgedrag onder jonge kinderen is hierbij een belangrijk middel.

Concreet:

- Bij afspraken over resultaten van voor- en vroegschoolse educatie (VVE) staat de inzet van scholen centraal. De gemeente schrijft geen leeropbrengsten of didactische middelen, zoals een Citotoets, voor aan scholen.
- De gemeente stimuleert samenwerking tussen scholen en bibliotheken om leesgedrag en taalvaardigheid te bevorderen, met een focus op de bestrijding van laaggeletterdheid en het versterken van de educatieve rol van bibliotheken.

Thuiszitters

Elk kind heeft recht op onderwijs, maar voor sommige kinderen is school tijdelijk of definitief niet de juiste plek. De gemeente werkt samen met scholen en jeugdhulp om thuiszitten te voorkomen en oplossingen te bieden.

Concreet:

- Onderwijs en jeugdhulp werken samen om thuiszitten te voorkomen, met oog voor complexe situaties.
- De gemeente minimaliseert wachtlijsten bij zorgaanbieders voor kinderen en jongeren met complexe problematiek.
- Leerlingen die vanuit een instelling terugkeren naar school, krijgen goede begeleiding.

Leerlingvervoer

De gemeente draagt verantwoordelijkheid voor leerlingvervoer, bijvoorbeeld voor kinderen met een beperking of voor leerlingen die verder moeten reizen vanwege een passende identiteit van de school.

Concreet:

- De gemeente blijft royaal in het ondersteunen van leerlingvervoer.
- De gemeente geeft steun aan signatuur vervoer

Voortgezet onderwijs

Het aanbieden van voortgezet onderwijs op ons eiland is van groot belang voor de vitaliteit van ons eiland, omdat jongeren dan een binding hebben en houden met Schouwen-Duiveland.

Integrale kindcentra

Ook op ons eiland wordt mogelijk een Integraal kindcentra (IKC) ontwikkeld. Dit zijn voorzieningen voor kinderen van 0-12 jaar. Een IKC biedt scholen een kans om leerlingen vroeg bij de (identiteit van de) school te betrekken. Ook kunnen ze een goede doorlopende leerlijn bieden. Integrale kindcentra kunnen een goed instrument zijn om onderwijsachterstanden te bestrijden en sociale cohesie te bevorderen.

Concreet:

- Maatschappelijke initiatieven zoals peuterspeelzalen worden niet onnodig gehinderd met regels. De gemeente verstrekt ook subsidie aan initiatieven die de voorschoolse educatie bevorderen.
- Scholen mogen niet worden gedrongen of gedwongen om zich om te vormen tot een IKC of brede school.

9. SPORT, ERFGOED EN RECREATIE

De SGP wil een hechte samenleving, niet een 'naast-elkaar-lewing'. Cultuur en aandacht voor cultuurgeschiedenis kunnen hierin een belangrijke rol spelen. Dat geldt ook voor verantwoord samen recreëren en sporten.

Sport

Regelmatige sportbeoefening draagt bij aan een gezonde levensstijl en heeft een belangrijke sociale en vormende werking, vooral voor jongeren. De SGP ondersteunt sport door goede faciliteiten te bieden en breedtesport te bevorderen. Extra aandacht gaat uit naar ouderen en mensen met een beperking. Het bevorderen van (commerciële) topsport ziet de SGP niet als een taak voor de overheid. Zondagsrust blijft voor de SGP een belangrijk uitgangspunt. Het houden van sportevenementen en openbare wedstrijden op zondag wordt daarom afgewezen. De SGP waardeert het wanneer gemeentelijke sportvoorzieningen zelfstandig opereren.

Concreet:

- De gemeente stimuleert sport, spel en gezondheid via samenwerking met scholen.
- Breedtesport krijgt ondersteuning door middel van toegankelijke en duurzame sportvoorzieningen.
- De gemeente ondersteunt maatschappelijke initiatieven en sportverenigingen actief bij het bieden van inclusieve sportmogelijkheden.
- Sportevenementen kunnen op maandag tot en met zaterdag worden georganiseerd.
- In onze waterrijke gemeente is het belangrijk dat kinderen leren zwemmen en dat er voldoende mogelijkheden zijn om de zwemvaardigheid op peil te houden. De SGP kiest voor het behoud van voldoende zwemgelegenheden. Daarnaast wil de SGP dat zwembad *Dolfijn* in Nieuwerkerk behouden blijft, zodat inwoners ook in de toekomst dichtbij huis kunnen blijven zwemmen.

Cultuur

De SGP vindt cultuurbeleving heel belangrijk. Het stimuleren van sociaal-culturele activiteiten kan daaraan bijdragen. Culturele activiteiten moeten ontstaan uit particulier initiatief. De gemeente vervult daarbij wel een stimulerende en ondersteunende rol. Er zijn helaas ook cultuuruitingen die in ethisch opzicht onacceptabel zijn. Uiteraard mogen cultuuruitingen schuren. Maar reclame-uitingen, culturele activiteiten of kunstuitingen met een godslasterlijk, aanstootgevend of te shockerend karakter wil de SGP uit de openbare ruimte weren. Ook dient de zondagsrust gerespecteerd te worden.

Concreet:

- De gemeente zorgt voor een moderne, toegankelijke bibliotheek met bijbehorende maatschappelijke voorzieningen, zoals hulp bij digitale vraagstukken.
- Scholen krijgen ondersteuning bij natuur- en cultuureducatie. De gemeente geeft hun ruimte voor een eigen invulling, die bij de identiteit van de school past.
- De gemeente steunt lokale media, zodat zij inwoners onafhankelijk informatie kunnen geven. Ook zijn deze media een platform voor de maatschappelijke dialoog.
- De gemeente stimuleert samenwerking tussen scholen en muziekscholen om muziekonderwijs toegankelijk te maken voor alle kinderen. Mooie initiatieven, zoals schoolorkesten en samenspelprojecten, krijgen waar mogelijk ondersteuning.
- Geen poppodia op ons eiland.
- Er worden geen vergunningen verleend voor evenementen die een verhoogd risico hebben op drugsgebruik, overmatig alcoholgebruik of activiteiten die strijdig zijn met de goede zeden.
- Voor commerciële evenementen, zoals Concert at Sea, geldt dat zij voor een evenementenvergunning de daadwerkelijke kosten betalen die de gemeente maakt.

Archeologie en erfgoed

Archeologie en erfgoed zijn verbonden met de lokale identiteit van dorp, stad en streek. Wanneer een gemeentemonumenten en cultuurhistorisch erfgoed behoudt, is ze aantrekkelijk voor inwoners en toeristen. De rijke geschiedenis blijft zichtbaar in de bebouwing, maar ook in de openbare ruimte en in het cultuurlandschap. Kerkgebouwen, vooral de oudere, spelen daarbij een unieke rol. Ze vormen niet alleen historische en architectonische hoogtepunten, maar zijn ook van grote maatschappelijke waarde.

Concreet:

- De gemeente voert actueel beleid voor archeologie en cultuurhistorie, zodat waardevolle historische elementen en plaatsen behouden blijven en zichtbaar zijn.
- De gemeente stelt het monumentenbeleid in samenwerking met de gemeenschap vast.
- Cultuurhistorische verenigingen worden ruimhartig ondersteund door de gemeente.
- In het bijzonder gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden moeten in goede staat van onderhoud verkeren. Verduurzamen van deze panden is voor de SGP een belangrijk aandachtspunt.
- In oude en authentieke wijken en straten wordt gebouwd met oog voor de geschiedenis.
- Straatnamen en standbeelden met historische betekenis worden behouden, met toevoeging van context en educatie waar nodig om inzicht te geven in de geschiedenis.
- De SGP onderstreept het belang van de gemeentelijke kerkenvisie, omdat deze een erkenning vormt van kerkgebouwen als belangrijke dragers van historisch en cultureel erfgoed. De gemeente ondersteunt initiatieven om kerkgebouwen in stand te houden en, wanneer nodig, een passende (neven)functie te geven.
- De gemeente onderhoudt het contact met alle partijen die betrokken zijn bij de uitvoering van de kerkenvisie. De SGP bepleit dat de visie elke vijf jaar wordt getoetst op actualiteit en zo nodig bijgesteld.

Recreatie

Mensen hebben behoefte aan ontspanning. De SGP wil daarom bijdragen aan recreatie die Bijbels verantwoord is en oog heeft voor de omgeving. De gemeente moet vooral goede randvoorwaarden scheppen, waarbij recreatie en natuur in balans blijven.

De toegankelijkheid van natuur staat onder druk door steeds strengere regels en beperkingen. De SGP verzet zich tegen de trend waarbij de mens steeds meer uit de natuur wordt geweerd. De SGP vindt dat recreatie en natuurbelangen in evenwicht moeten blijven en dat inwoners blijvend toegang moeten houden tot groene gebieden.

Concreet:

- Recreatievoorzieningen mogen geen onevenredige inbreuk maken op het buitengebied en de belangen van agrariërs.
- De SGP wil dat bij nieuwe bestemmingsplannen voldoende groen, water, speelvoorzieningen en wandel- en fietspaden worden meegenomen.
- Toerisme is van groot belang voor ons eiland. Voor investeringen gericht op en draagvlak voor de toeristische sector mag de toeristenbelasting worden verhoogd. Dit geldt wat ons betreft ook voor investeringen in de verbreding van de N59.
- Recreatievoorzieningen moeten zoveel mogelijk aansluiten bij het karakter van onze gemeente en de zondagsrust respecteren.
- Bij het creëren van randvoorwaarden zetten we in op vernieuwend aanbod, kwaliteitsverbetering en verlenging van het toeristenseizoen.
- Het aantal minicampings in Schouwen-Duiveland moet beheersbaar blijven en passen bij het landelijke karakter van het gebied. Uitbreiding van het maximum aantal standplaatsen (bijvoorbeeld naar 30 of 35) kan onder strikte voorwaarden, zoals een duidelijke kwaliteitsverbetering. Dit geldt zowel voor actieve agrarische bedrijven als voor agrarische bedrijven die recent zijn gestopt, zodat ook zij de mogelijkheid krijgen om uit te breiden.

10. VOLKSGEZONDHEID EN DUURZAAMHEID

Rentmeesterschap staat centraal in het denken en handelen van de SGP. Het is onze verantwoordelijkheid om goed om te gaan met de schepping en te zorgen voor de volksgezondheid. Een duurzame samenleving waarin we onze kinderen en kleinkinderen niet belasten met de negatieve erfenis van deze tijd is essentieel. Milieuregels worden bij voorkeur op nationaal of internationaal niveau vastgesteld, maar de gemeente speelt een belangrijke rol in het lokaal waarmaken van deze afspraken.

Volksgezondheid

De volksgezondheid is een punt van aanhoudende zorg voor de overheid. Het is voor ons bruto nationaal geluk belangrijk dat welvaart en welzijn met elkaar in balans zijn. De gemeentelijke overheid kan veel voor haar inwoners betekenen door in volksgezondheid en welzijn te investeren.

Concreet:

- De gemeente stelt een gezondheidsplan op met concrete doelen voor beweging en het stimuleren van een gezonde levensstijl.
- Scholen krijgen ondersteuning bij voorlichting over bewegen, gezonde voeding en het voorkomen van verslavingen.

Milieu en leefomgeving

De zorg voor het milieu begint lokaal. Door zorgvuldig om te gaan met onze leefomgeving kunnen we de schepping beschermen en de kwaliteit van leven verbeteren.

Concreet:

- De gemeente stimuleert het gebruik van openbaar vervoer en de fiets om luchtkwaliteit te verbeteren.
- Agrarische bedrijven worden geholpen met verduurzaming door middel van informatie over en toegang tot subsidies.
- Initiatieven rond milieu- en natuureducatie op bijvoorbeeld scholen worden gestimuleerd vanuit de gemeente

Beheer van de openbare ruimte

Een groene en prettige leefomgeving bevordert de kwaliteit van leven. Het beheer van water, verhardingen, verlichting, groen en speelvoorzieningen moet integraal en toekomstbestendig worden uitgevoerd.

Concreet:

- De gemeente betreft inwoners bij de inrichting van de openbare ruimte.
- Openbare verlichting wordt duurzamer en lichtvervuiling wordt tegengegaan, met extra aandacht voor 'licht-hotspots' op bedrijventerreinen.
- Waardevolle natuur zoals bos, heide en houtwallen wordt behouden.
- De gemeente voert een specifiek bomenbeleid met aandacht voor bestaande bomen, onderhoud en nieuwe aanplant.
- Bedrijven- en recreatieterreinen moeten landschappelijk worden ingepast
- De gemeente voert voorlichtingscampagnes om hondenbezitters bewust te maken van hun verantwoordelijkheid voor een schone openbare ruimte.
- Speelterreinen worden goed verspreid, zodat elk kind op loopafstand van het huis veilig kan spelen en bewegen. Bij de inrichting dient er dan ook rekening gehouden te worden met de diverse doelgroepen, leeftijden en mindervalide kinderen.

Milieu en afval

Inwoners en bedrijven produceren veel afval, vaak zonder zich daarvan bewust te zijn. De SGP vindt dat de vervuiler moet betalen. Tegelijkertijd zorgen we voor goed toezicht op de naleving van wetten en regels.

Het verminderen van afval en het verbeteren van afvalscheiding staan centraal. Afvalinzameling moet kosteneffectief en toegankelijk blijven. We kijken als gemeente anders naar afval, omdat hergebruik van materialen in veel gevallen mogelijk is. Daarom gaan we hier actief mee aan het werk en maken we van afval weer waardevolle grondstoffen.

Concreet:

- Afvalscheiding wordt verbeterd om het milieurendement te verhogen.
- Inwoners moeten hun afval op de milieustraat gratis kunnen blijven aanbieden.
- De gemeente stimuleert en ondersteunt circulaire initiatieven die het mogelijk maken afval weer als grondstof te gebruiken.
- Bij afvalinzameling willen we het milieurendement verhogen. Daarom moeten afvalstromen optimaal worden gescheiden, tegen aanvaardbare kosten voor inwoners. Het serviceniveau blijft daarbij minimaal gelijk, zodat gemak en toegankelijkheid behouden blijven.

Volksgezondheid en houtstook

Houtstook is een eeuwenoude manier van verwarmen en een hernieuwbare energiebron. Tegelijkertijd kan houtstook bijdragen aan luchtvervuiling en daarmee gevolgen hebben voor de volksgezondheid. Een volledig verbod is niet realistisch, maar het is wel noodzakelijk om maatregelen te treffen die overlast beperken en verantwoord stookgedrag bevorderen.

Concreet:

- De gemeente stimuleert het gebruik van moderne houtkachels die tot 85% minder fijnstof uitstoten dan traditionele open haarden.
- Bevorderen van vakkundige installatie en onderhoud van houtgestookte installaties door gekwalificeerde bedrijven, zodat deze voldoen aan geldende regelgeving en veilig functioneren.
- Ondersteunen van voorlichting en bewustwording over verantwoord stoken, onder andere door samen te werken met relevante vakorganisaties en de brandweer.
- Actief verwijzen naar betrouwbare informatiebronnen over weersomstandigheden en luchtkwaliteit, zonder dit te koppelen aan sturend of ontmoedigend beleid.

Duurzame energietransitie

De energietransitie vraagt om actieve betrokkenheid van de gemeente. Energiebesparing heeft prioriteit, gevolgd door het verantwoord en duurzaam opwekken van energie. Het is belangrijk om inwoners en bedrijven te betrekken en draagvlak te creëren voor initiatieven, terwijl de gemeente zelf het goede voorbeeld geeft. De capaciteit op het energienet is beperkt als gevolg van vergaande elektrificatie, onder andere in woningbouw en mobiliteit. Dit noemen we netcongestie. Dit is een probleem waar we de komende jaren mee te maken hebben. In geval van woningbouw, maar ook bij het verder verduurzamen van woningen en plaatsen van zonnepanelen. Het geleverd krijgen van energie is daarmee niet meer vanzelfsprekend.

Een betrouwbaar en toekomstbestendig energienet is cruciaal om klimaatdoelen te halen en klimaatadaptatie succesvol te laten zijn. Dit vraagt van de gemeente een creatieve benadering van alternatieven voor het energienet, zowel binnen als buiten het bestaande systeem.

Concreet:

- De gemeente verduurzaamt gemeentelijke gebouwen en geeft hiermee het goede voorbeeld.
- Energiebesparing staat voorop. Initiatieven die energieverbruik verminderen, krijgen prioriteit boven het duurzaam opwekken van energie.
- De gemeente dringt aan op voldoende middelen vanuit het Rijk als landelijke energieambities bij gemeenten worden neergelegd.
- In het gemeentelijk beleid is aandacht voor zowel warmte als koeling. Nieuwbouw wordt groen en energiezuinig ingericht, met meer openbaar groen en minder betegelde tuinen.
- De gemeente werkt nauw samen met woningcorporaties om de sociale huursector te verduurzamen.
- Draagvlak voor zonne- en windparken is essentieel. De gemeente betreft inwoners actief bij plannen en zorgt voor heldere communicatie.
- Bedrijven worden gestimuleerd en gefaciliteerd om hun bedrijfsvoering te verduurzamen.
- Netbeheerders geven inzicht in de capaciteiten en beperkingen van het energienet, zodat beleid hierop kan worden afgestemd en inwoners goed geïnformeerd zijn.
- De gemeente werkt actief mee aan initiatieven die netcongestie tegengaan, zoals het creëren van energiehubs.

Ondersteunen duurzaamheidsinitiatieven

De gemeente kan bij uitstek de rol van onafhankelijke adviseur vervullen. Het is van belang dat inwoners zich gesteund weten door de lokale overheid bij het verduurzamen van hun huis, gedrag en leefomgeving. De rol van de gemeente is daarbij vooral faciliteren en ondersteunen. De gemeente kan sturen met groene leges en revolverende fondsen. De SGP is geen voorstander van structurele subsidiëring van particuliere duurzaamheidsinitiatieven.

Concreet:

- De gemeente geeft bij sociaal-economisch zwakkeren in de samenleving bekendheid aan duurzaamheidswinkels en groene regelingen. Deze groep mag niet de dupe worden van dure duurzaamheidsmaatregelen en kunnen ondersteund worden door onze energiecoaches.
- Zaken als het aanbieden van gratis warmtescans kunnen de bekendheid van duurzaamheidswinkels vergroten.
- De gemeente treft stimuleringsregelingen voor energiebesparing in bestaande woningbouw
- De gemeente werkt proactief mee aan duurzaamheidsinitiatieven en brengt daarvoor de benodigde (ruimtelijke) procedures op orde.
- De gemeente ondersteunt energiewerkschappen van inwoners.

Het opwekken van duurzame energie

De gemeente is geen initiatiefnemer voor het opwekken van duurzame energie. Dit initiatief ligt bij bedrijven, coöperaties en particulieren. De rol van de gemeente is het faciliteren van projecten die passen in de omgeving en kunnen rekenen op voldoende draagvlak. Het streven is dat de opbrengsten van energieprojecten lokaal blijven.

Concreet:

- De gemeente biedt ruimte aan innovatieve vormen van energieopwekking, zoals waterstoftoepassingen en thorium.
- Het huidige aantal windmolenparken mag niet meer worden uitgebreid.
- De SGP verwelkomt initiatieven van agrariërs die kleine windmolens bij hun boerderijen plaatsen, als manier om lokaal duurzame energie op te wekken en bij te dragen aan hun eigen energievoorziening.
- Gemeente geeft prioriteit aan zonne-energie op daken; voor zonnepanelen worden duidelijke kaders gesteld; tijdelijkheid, dubbel grondgebruik en op niet-agrarische locaties, bij voorkeur bij bestaande windparken.

Klimaatadaptatie

Naast vele andere partijen heeft de gemeente een belangrijke taak in klimaatadaptief handelen. Het gaat dan met name om thema's als wateroverlast, droogte, hitte en risico op overstromingen.

Voorbeelden van klimaat- of ruimtelijk adaptief handelen zijn onder andere het aanleggen van speelpleinen in stedelijke gebieden die ook dienen als wateropvang, het creëren van wadi's, deelname aan Operatie Steenbreek (het ontstenen en vergroenen van de buitenruimte), het realiseren van groene parkeerplaatsen en het aanleggen van natuurvriendelijke oevers.

Concreet:

- De gemeente werkt aan bewustwording en kennis over klimaatadaptief handelen.
- Bij de aanleg en reconstructie van wegen en het verbeteren van dijken legt de gemeente een koppeling met bos- en natuurontwikkeling.
- Bij de herinrichting van buitenruimte en woongebieden werkt de gemeente aan beperking van wateroverlast, droogte en hitte. Door middel van het realiseren van lokale waterberging is het opgeslagen water in droge periodes weer beschikbaar voor de lokale omgeving
- De gemeente werkt naar een toekomstbestendige landbouw, zonder wateroverlast of watertekort. Een externe wateraanvoer is hiervoor van groot belang. Daarnaast moet het vasthouden van (grond)water om dit in droge periodes weer te gebruiken worden gestimuleerd en gefaciliteerd.
- De gemeente neemt het voortouw in klimaatadaptief handelen, bijvoorbeeld door speelpleinen in stedelijke gebieden aan te leggen die ook als wateropvang fungeren, wadi's te creëren, groene parkeerplaatsen te realiseren en natuurvriendelijke oevers aan te leggen.
- De gemeente bevordert het plaatsen van een regenton door particulieren. Dit vermindert het gebruik van leidingwater en kan bijdragen aan het voorkomen van overbelasting van het rioolstelsel bij hevige regenbuien.

11. RUIMTE OM TE WONEN

Wonen en werken zijn cruciale thema's voor Schouwen-Duiveland. Een gevarieerd woningaanbod maakt onze gemeente aantrekkelijk voor inwoners. Daarbij is het belangrijk om een goede balans te houden tussen huur- en koopwoningen, verschillende prijklassen en diverse woningtypen. De SGP heeft de afgelopen jaren met meerdere initiatieven gezorgd dat het beleid hiervoor klaarstaat. Nu is het tijd om door te pakken: alle seinen staan op groen.

Ons ruimtelijk beleid is geworteld in Bijbels rentmeesterschap. Bij uitbreiding van kernen kijken we altijd eerst naar inbreidingsmogelijkheden. Duurzaamheid in ruimtelijke ordening is een leidend principe, en nieuwe ontwikkelingen moeten aansluiten bij de identiteit van de omgeving.

Schouwen-Duiveland heeft een rijke historie, zichtbaar in monumentale gebouwen, archeologische vondsten en karakteristieke cultuurlandschappen. Rust en ruimte zijn kenmerkend voor ons eiland en zorgen voor een aantrekkelijk woon- en leefklimaat. De SGP wil ruimte bieden, maar altijd met respect voor deze waarden.

Wonen, leren en werken vragen om een integrale aanpak. Door werkgelegenheid in de regio, het opleidingsniveau van inwoners en de aanwezige onderwijsvoorzieningen slim te combineren, ontstaan specifieke huisvestingsopgaven. We willen meer aandacht voor onze eigen jeugd, zodat zij hier kunnen blijven wonen. Ook doorstroming van andere doelgroepen verdient prioriteit.

Ruimtelijke ordening

De Omgevingswet biedt kansen voor lokaal beleid en legt bij initiatiefnemers de verantwoordelijkheid om draagvlak te creëren.

Concreet:

- Welstandseisen kunnen worden versoepeld of gedeeltelijk afgeschaft, zolang cultuurhistorische aspecten behouden blijven.
- Geen onomkeerbare besluiten nemen t.a.v. invulling van potentiële woningbouwlocaties
- Nieuwe wijken worden goed aangesloten op het openbaar vervoer.
- Denken in kansen en oplossingen – wij willen een cultuur waarin mogelijkheden centraal staan, zodat plannen sneller en creatiever werkelijkheid worden.

Volkshuisvesting

Voor elke doelgroep moeten er passende woonmogelijkheden zijn. Afstemming met omliggende gemeenten is essentieel, aangezien demografische ontwikkelingen niet stoppen bij de gemeentegrenzen. De SGP wil aandacht voor nieuwe woonvormen, verduurzaming van bestaande woningen en energie neutrale nieuwbouw.

Concreet:

- Er moet snel een oplossing komen voor het woningtekort.
- De SGP wil dat de woningcorporatie huizen verkoopt aan eigen inwoners en zelf nieuwe huurwoningen bouwt.
- De gemeente zet zich, samen met woningcorporaties en projectontwikkelaars, in voor een passend woningaanbod. Het aandeel sociale huur, goedkope koop en middenhuur wordt afgestemd op de lokale behoefte, niet op landelijke quota.
- Waar mogelijk krijgen eigen inwoners en starters voorrang bij de toewijzing van woningen. De gemeente benut haar mogelijkheden om woningbouw te sturen ten gunste van eigen inwoners, zodat zij in hun dorp of stad kunnen blijven wonen.
- De verduurzaming van bestaande koop- en huurwoningen krijgt prioriteit, zodat woningen energiezuiniger en toekomstbestendiger worden.
- De gemeente voorkomt onnodige regels die woningbouw vertragen of beletten en stimuleert actief het gebruik van rijks- en provinciale subsidies voor woningbouw en duurzame woonprojecten.
- Voor statushouders wordt tijdelijke huisvesting als optie meegenomen om de druk op reguliere woningen te verminderen.
- Ouderen die langer zelfstandig willen wonen, worden actief ondersteund met voorzieningen en passende woonoplossingen.
- De gemeente bevordert mantelzorgwoningen door procedures te versoepelen en alleen een beperkte toets op de zorgbehoefte toe te passen, in lijn met landelijke richtlijnen.
- Tijdelijke bewoning van recreatiewoningen kan in beperkte mate toegestaan worden, met duidelijke kaders in het omgevingsplan.
- De gemeente stimuleert de bouw van ouderenhofjes en andere gemeenschappelijke woonvormen, zodat senioren langer zelfstandig kunnen wonen in een sociale omgeving.
- Bij nieuwbouwplannen wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de behoeften van ouderen, zoals levensloopbestendige woningen, goede toegankelijkheid en nabijheid van zorgvoorzieningen.
- We zetten ons in voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat in samenwerking met het bedrijfsleven, zodat jongeren na hun studie terugkeren naar Schouwen-Duiveland. Nog beter is het om te streven naar voldoende en kwalitatief goed onderwijs in Zeeland zelf.
- De SGP wil dat de woningmarkt op Schouwen-Duiveland flexibeler wordt, zodat per kern maatwerk mogelijk is.

Netcongestie en wonen

Netcongestie vormt een steeds grotere uitdaging voor woningbouw en bedrijfsontwikkeling. Het elektriciteitsnet kan de groeiende vraag naar stroom niet altijd aan, wat kan leiden tot vertragingen bij nieuwe bouwprojecten en beperkingen voor bedrijven die willen uitbreiden of verduurzamen.

De SGP wil dat de gemeente in regionaal verband samen optrekt met omliggende gemeenten en netbeheerders om de belangen van inwoners en bedrijven te behartigen. Door tijdig knelpunten te signaleren en oplossingen te stimuleren, kan de gemeente bijdragen aan een toekomstbestendige energievoorziening.

Concreet:

- De gemeente werkt samen met regio en netbeheerders om knelpunten in de elektriciteitsvoorziening tijdig te signaleren en op te lossen.
- De gemeente faciliteert het uitbreiden en versterken van het elektriciteitsnet door ruimtelijke procedures waar mogelijk te versnellen.
- Innovatieve oplossingen zoals buurtbatterijen en slimme netwerken worden gestimuleerd om piekbelasting te verminderen en netcapaciteit efficiënter te benutten.
- De gemeente stimuleert de vorming van energiehub's, met name op bedrijventerreinen, zodat bedrijven elkaars overcapaciteit makkelijker kunnen gebruiken.

Inbreiding en uitbreiding

De SGP geeft de voorkeur aan inbreiding boven uitbreiding om op een zorgvuldige manier om te gaan met beschikbare ruimte. Tegelijk is duidelijk dat (in veel gevallen) uitbreiding noodzakelijk is om het woningtekort op te lossen. Bij uitbreiding wordt rekening gehouden met het landschap, het behoud van groen en de cultuurhistorische inrichting van het gebied. Dit vraagt om plannen die zorgvuldig balanceren tussen groei en het behoud van de unieke identiteit van de omgeving.

Concreet:

- De gemeente geeft prioriteit aan inbreidingsprojecten, waarbij leegstaande (bedrijfs)panden en braakliggende terreinen worden benut voor nieuwe woningen of andere functies.
- Uitbreidingsplannen worden zorgvuldig ontworpen met oog voor het landschap, behoud van natuur, het benutten van zonne-energie en de integratie van cultuurhistorische elementen.
- Iedere kern moet de mogelijkheid hebben om uit te breiden (straatje erbij)
- Bij vernieuwing wordt zorgvuldig omgegaan met monumenten en historisch erfgoed, zodat deze behouden blijven en goed geïntegreerd worden in nieuwe plannen.
- De gemeente richt extra aandacht op de aanwezigheid en bereikbaarheid van voorzieningen voor ouderen die hier afhankelijk van zijn. Bij zowel inbreiding als uitbreiding worden voorzieningen zoals groen, speeltuinen en wandelpaden nadrukkelijk meegenomen om de leefbaarheid te vergroten.
- De gemeente werkt samen met inwoners, experts en andere belanghebbenden om plannen af te stemmen op lokale behoeften en draaivlak te creëren.

Huisvesting arbeidsmigranten

Arbeidsmigranten spelen een belangrijke rol in sectoren zoals landbouw, logistiek en industrie, maar hun huisvesting voldoet vaak niet aan de norm. De SGP ziet het als een gedeelde verantwoordelijkheid van werkgevers en gemeenten om goede huisvesting te realiseren.

Concreet:

- Bedrijven en gemeente zorgen samen voor een aanvaardbare kwaliteit van het woon- en leefklimaat, zowel voor arbeidsmigranten als voor de directe omgeving.
- Huisvesting voldoet minimaal aan normen van keurmerken zoals SNF of AKF.
- Verblijfsbieders hebben een exploitatievergunning om leefbaarheid en goed beheer te waarborgen.
- Een beheerder is aansprakelijk voor de huisvesting en het toezicht hierop.
- Arbeidsmigranten die op huisvestingslocaties verblijven, worden indien mogelijk geregistreerd in een gemeentelijk (nacht)register.
- De gemeente stimuleert initiatieven die bijdragen aan een vroegtijdige en duurzame integratie van arbeidsmigranten, waaronder taalonderwijs. Daarnaast maakt de gemeente afspraken met bedrijven om verantwoordelijkheid te nemen voor de huisvesting van hun arbeidsmigranten, zodat er passende en fatsoenlijke woonvoorzieningen beschikbaar zijn.

Huisvesting immigranten

De instroom van vluchtelingen stelt de gemeente voor uitdagingen. De Bijbel is helder over gastvrijheid naar vluchtelingen. Tegelijk ligt er ook de opdracht om te doen wat verstandig is. De opvang van vluchtelingen moet in balans zijn met de belangen van onze inwoners. Voorrangsgroepen gaan niet voor op bestaande wachtlijsten van eigen inwoners. Als de behoefte van voorrangsgroepen onvoldoende ingevuld kan worden zetten wij in op alternatieve en tijdelijke huisvesting. Denk hierbij aan oplossingen zoals het benutten van leegstaande (bedrijfs/kantoor)panden of vakantieparken, om de druk op reguliere woningen te verminderen en een evenwichtige huisvesting te waarborgen.

Concreet:

- De SGP bepleit gastvrijheid voor vluchtelingen, maar de opvang van asielzoekers moet passen bij de aard en schaal van de gemeenschap.
- Het maatschappelijk middenveld speelt een belangrijke rol bij de opvang van asielzoekers en statushouders.
- Statushouders krijgen een zinvolle dagbesteding. Aangezien integratie het beste gaat door te participeren in de samenleving stimuleert de gemeente zoveel mogelijk dat statushouders aan het werk gaan/een baan hebben en de Nederlandse taal leren.

Demografische ontwikkeling

Er worden in Nederland de laatste decennia steeds minder kinderen geboren. Het aantal geboorten daalt en het gemiddelde kindertal per vrouw ligt nu rond de 1,4. Voor een evenwichtiger samenstelling van de bevolking zou dit tenminste 1,9 kind per vrouw moeten zijn. De scherpe daling sinds 2010 komt door allerlei oorzaken, zoals de grotere onzekerheid bij opvoeders, de voorrang die een goede carrière krijgt, de nadruk op individuele autonomie en onzekerheid bij jongeren over de toekomst. Ook het gestegen aantal abortussen vermindert het aantal levend pasgeborenen. Verder draagt de sociaal-culturele norm van (maximaal) twee kinderen per gezin bij aan de ontgroening (en vergrijzing) van onze samenleving. De SGP wil niet dat de overheid aandrang uitoefent ten aanzien van het al dan niet krijgen van kinderen. Wel vindt de SGP dat de overheid waar mogelijk belemmeringen moet wegnemen die jonge mensen ervaren, waardoor zij minder kinderen krijgen dan zij wensen. De SGP vindt het belangrijk dat onze samenleving uitstraalt dat kinderen welkom zijn en dat jonge ouders op steun kunnen rekenen.

Concreet:

- De gemeente zet zich in voor passende en betaalbare huisvesting voor jonge stellen.
- Het bieden van laagdrempelige steun aan jonge ouders bij opvoedingsvragen, kan met behulp van vrijwilligersorganisaties en kerken worden gerealiseerd.
- Een goede bereikbaarheid van het woon- en werkadres, ook per openbaar vervoer, behoeft meer aandacht.
- De gemeente stimuleert door het nemen van concrete en creatieve maatregelen dat ouders bereid zijn meer kinderen te ontvangen.
- De gemeente ontwikkelt positief lokaal gezinsbeleid en bundelt de ondersteuning voor jeugd en gezin in een gemeenschappelijk loket.

BOUWEN MET VERTROUWEN

SGP

SCHOUWEN-DUIVELAND